

FÖRETAGAROMBUDSMANNEN

Stiftelsen Den Nya Välfärden
Danderydsgatan 10
Box 5625
114 86 Stockholm

PROMEMORIA

Datum 2006-10-13
Ärende FO 2006-011
PM nr 2 (slutlig bedömning)
Utredare Mårten Hylltner

Utredning avseende anmälan om oskäligen miljöstraffavgift i Växjö kommun

Bakgrund

Markservice i Växjö AB är ett markentreprenadföretag som bildades 1992. Det ägs och drivs av Stig Johansson och hans 4 söner, Daniel, Stefan, Jesper och David Johansson. Bolaget arbetar med byggföretag, bostadsföretag och privatpersoner. Verksamheten är i södra Sverige, men främst i Kronobergslän. Företaget har 17 anställda och utför alla typer av markarbeten från grundschakt till finplanering.

I verksamheten krävs både matjord och moränmassor. För att kunna lagra detta hyr företaget mark av Växjö kommun. Enligt nyttjanderättsavtal, undertecknat den 8 juli 2005 av företrädare för kommunstyrelsen och bolaget, omfattar upplåtelsen ett område om cirka 10 000 kvadratmeter av fastigheten Växjö 11:50. Inom området får matjordsäckat schaktas bort och läggas upp på anvisad plats. Uttag av grus, morän eller andra massor inom nyttjanderättsområdet får inte ske. Befintliga större lövträd får inte skadas av verksamheten. Vidare får området nyttjas för upplag och återvinning av betong, jord- och schaktmassor, dock ej miljöfarligt avfall. Enligt nyttjanderättsavtalet åligger det Markservice i Växjö AB att inhämta för verksamheten erforderliga tillstånd.

Vid inspektion på fastigheten Växjö 11:50 den 12 juni 2006 konstaterade kommunen att där bedrevs mellanlagring av schaktmassor som översteg gränsen för anmälningsplikt.

Den 7 juli 2006 inkom Bolaget med anmälan om verksamheten.

Den 29 augusti 2006 beslutade kommunen att den verksamhet som Bolaget bedriver på fastigheten Växjö 11:50 inte föranleder några erinringar från kommunens sida.

Den 5 september 2006 beslutade kommunen att påföra Bolaget en miljöstraffavgift om 25 000 kronor. Som skäl för beslutet angavs bland annat följande. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun finner det klarlagt att Bolaget har påbörjat verksamhet utan att i förväg anmäla det till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Miljö- och hälsoskyddskontoret meddelade Bolaget via brev den 3 januari 2006 att det krävdes att verksamheten anmäldes till miljö- och hälsoskyddsnämnden innan den påbörjades. Vid inspektion på fastigheten den 12 juni 2006 konstaterades att mellanlagring av schakt-

massor bedrevs i en omfattning som överstiger gränsen för anmälningsplikt. Det är förbjudet att utan anmälan bedriva den typen av verksamhet. Nämnden anser inte att det i detta ärende har kommit fram någon omständighet som gör att det kan anses som uppenbart oskäligt att påföra miljöstraffavgift. Miljöstraffavgift skall därför tas ut.

Bolaget har uppgett att det inte mottagit det brev av den 3 januari 2006 som kommunen uppger har skickats till Bolaget.

Beslutet har därefter överklagats till allmän förvaltningsdomstol, varifrån något avgörande ännu inte har kommit.

Gällande reglering

I 30 kap. 1 § miljöbalken (1998:808) anges att en särskild avgift (miljöstraffavgift) skall betalas av en näringsidkare som vid bedrivandet av näringsverksamhet

1. åsidosätter föreskrifter som har meddelats med stöd av denna balk,
2. påbörjar en verksamhet som är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt denna balk eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, utan att tillstånd har meddelats eller anmälan har gjorts, eller
3. åsidosätter tillstånd eller villkor som har meddelats med stöd av denna balk eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken.

Detta gäller dock endast för sådana överträdelser för vilka regeringen har föreskrivit om avgift enligt 2 §.

Miljöstraffavgift skall tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Miljöstraffavgift skall dock inte tas ut om det är uppenbart oskäligt.

Enligt Bilagan till förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter skall miljöstraffavgift om 25 000 kronor betalas av näringsidkare som vid bedrivande av näringsverksamhet innan anmälan har gjorts anlägger eller driver fabrik, annan inrättning eller annan miljöfarlig verksamhet som i bilagan till förordningen (1988:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har beteckningen C.

Företagarombudsmannens bedömning

Företagarombudsmannen saknar anledning att ifrågasätta kommunens klassificering av den verksamhet Markservice i Växjö AB bedriver på fastigheten Växjö 11:50. Verksamheten får således betraktas som anmälningspliktig enligt miljöbalken.

I förevarande fall har kommunen hyrt ut mark till Markservice i Växjö AB. Enligt det nyttjanderättsavtal som upprättats mellan kommunen och bolaget får matjordstäcket inom området schaktas bort och läggas upp på anvisad plats. Vidare får, enligt avtalet, området nyttjas för upplag och återvinning av betong, jord- och schaktmassor, dock ej miljöfarligt avfall. Markservice i Växjö AB har således nyttjat marken helt i enlighet med det avtal bolaget har med kommunen.

Syftet med anmälningsplikten är att tillsynsmyndigheten (kommunen) skall få möjlighet att i förväg ta ställning till om den anmälda verksamheten eller åtgärden kan godtas från hälso- och miljösynpunkt och om några särskilda krav på försiktighetsmått behöver ställas eller om förbud behöver meddelas.¹

Som framgår av hyresavtalet är det i förevarande fall uppenbart att kommunen känner och hela tiden har känt till den verksamhet bolaget bedriver på fastigheten Växjö 11:50. Det får vidare förutsättas att kommunen tog ställning till huruvida den av bolaget bedrivna verksamheten kan godtas från hälso- och miljösynpunkt redan innan kommunen hyrde ut marken till bolaget. Det kan vidare noteras att kommunen inte heller i beslutet av den 29 augusti 2006 har haft några erinringar mot verksamheten.

Den försummelse som ligger bolaget till last utgörs således av att bolaget inte i tid har skickat in en blankett till kommunen med uppgift om att bolaget avser bedriva verksamhet i enlighet med det mellan kommunen och bolaget upprättade nyttjanderättsavtalet.

Kommunen har således hela tiden känt till, och i nyttjanderättsavtalet reglerat, den verksamhet bolaget bedriver på fastigheten Växjö 11:50. Mot bakgrund av syftet med anmälningsplikten bör det därför, enligt Företagarombudsmannens mening, bedömas som uppenbart oskäligt att ta ut miljöanktionsavgift av Markservice i Växjö AB. Ytterst ankommer det dock på allmän förvaltningsdomstol att ta ställning till detta.

En förutsättning för ett gott företagarklimat är att kommuner och andra myndigheter i så stor utsträckning som möjligt ser positivt på företagande och underlättar för företagare.

¹ Se Naturvårdsverkets handbok 2003:5, Tillståndsprövning och anmälan avseende miljöfarlig verksamhet, s. 37

Enligt Företagarombudsmannen har företagare, och andra enskilda, rätt att förvänta sig att kommunens enheter kommunicerar med varandra. I förevarande fall verkar detta inte ha skett. Istället har Markservice i Växjö AB drabbats av en miljöstraffavgift på grund av att en del av kommunen inte känner till vad en annan del av kommunen gör. Detta utgör, enligt Företagarombudsmannens mening, en brist i företagarklimatet i Växjö kommun.

Företagarombudsmannen verkar, på initiativ av tankesmedjan Den Nya Välfärden, för ett bättre företagarklimat i Sverige. Arbetet sker genom utredning och publicering av konkreta exempel på brister i företagarklimatet. Företagarombudsmannen har en styrelse bestående av företagare, ekonomer och publicister som på ideell basis leder verksamheten. I bedömningen av förevarande ärende deltog Tommy Adamsson (ordförande), Patrik Engellau, Thomas Gür, Monica Werenfels-Röttorp och Edward Waller.